

Datum
2021-11-24

Diarienummer
KS-2021/549.119

Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Inför en avhopparverksamhet för ett tryggare Huddinge – svar på motion väckt av Nujin Alacabek (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 24 november 2021, anses motionen besvarad.

Sammanfattning

I mars 2021 väcktes i kommunfullmäktige motionen ”Inför en avhopparverksamhet för ett tryggare Huddinge” av Nujin Alacabek (V). Motionären anser att gängkriminaliteten har blivit ett eskalerande problem och påtalar vikten av att ha förebyggande insatser för att motverka att ungdomar hamnar i gängmiljöer, men saknar en organiserad avhopparverksamhet och yrkar att en sådan inrättas med egen budget under ledning av socialtjänsten.

Motionen har gått på remiss till grundskolenämnden, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och trygghets- och delaktighetsberedningen. Socialnämnden konstaterar bland annat i sitt svar att antalet avhoppare som söker stöd är relativt få, fyra personer år 2020, men att man kan skönja en ökning under innevarande år.

Av de inkomna remissvaren framgår att det under ledning av socialtjänsten pågår ett brett förankrat förebyggande arbete liksom mer direkta insatser avseende gruppen avhoppare, även om verksamheten inte har en egen budget. Behovet av stöd hos de avhoppare som socialförvaltningen har kontakt med är ofta omfattande och initialt beviljas vanligtvis dygnetruntvård. I ärenden där individen både har en beroendeproblematik och önskar bryta en kriminell livsstil kan behandling beviljas på hem för vård eller boende (HVB) inom ramavtal och i fall där det rör sig om en mer renodlad kriminell problematik kan insats behöva beviljas utanför ramavtal för att individen ska få rätt stöd.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att gängkriminaliteten är ett växande problem och att insatser behövs för att hindra ungdomar från att hamna i gängmiljöer och hjälpa dem som vill lämna en kriminell bana. Detta är viktigt av

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2021-11-24

Diarienummer
KS-2021/549.119

ett flertal olika skäl, varav det viktigaste är barnperspektivet som är så grundläggande för den sociala hållbarheten.

I Mål och budget för 2022 avsätts 15 miljoner i ett trygghetspaket varav verksamhet vid socialnämndens individ- och familjeomsorg avseende avhoppare erhåller sammanlagt 4,8 miljoner. Dels i form av en ramhöjande medel på 2,8 miljoner, dels genom en riktad insats för 2022 på 2 miljoner. Mot bakgrund av ovanstående anses motionen besvarad.

Beskrivning av ärendet

Den 8 mars 2021 väcktes i kommunfullmäktige motionen ”Inför en avhopparverksamhet för ett tryggare Huddinge” (*bilaga 1*) av Nujin Alacabek (V).

Motionären anser att gängkriminaliteten har blivit ett eskalerande problem och att det i Huddinge finns ett flertal väletablerade kriminella nätverk och organisationer. Gängens verksamhet är inte bara farlig för de inblandade gängmedlemmarna utan också för allmänheten i stort.

Motionären påtalar vikten av att ha förebyggande insatser för att motverka att ungdomar hamnar i gängmiljöer, men saknar en organiserad avhopparverksamhet för gängkriminella. Det finns rutiner för avhopparstöd inom socialtjänsten men inga dedikerade resurser. Med hänvisning till ovanstående yrkar motionären:

- Huddinge kommun inrättar en avhopparverksamhet under ledning av socialtjänsten med egen budget.

Motionen har gått på remiss till grundskolenämnden, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och trygghets- och delaktighetsberedningen.

Avhopparverksamhet

Intresset för avhopparverksamhet har ökat de senaste åren, inte minst beroende på den växande gängkriminaliteten och förekomsten av våldsbejakande extremism.

Få av länets kommuner har en organiserad avhopparverksamhet. Stockholms stad är den enda kommunen i länet med en egen verksamhet och budget för avhopparverksamhet, där personer med en hotbild mot sig kan få hjälp.

I Botkyrka, Sollentuna, Södertälje, Upplands Bro och Huddinge finns sociala insatsgrupper som på olika sätt jobbar med att underlätta avhopp och förhindra nyrekrytering till kriminella gäng. Och i Järfälla undersöks möjligheten att starta upp en avhopparverksamhet.

I oktober 2021 kontaktade SVT de 21 kommuner som haft flest skjutningar sedan 2018 och frågade vilken typ av stöd som erbjuds gängkriminella som vill hoppa av. Svaren visar att skillnaderna i landet är stora. En majoritet av kommunerna säger att de önskar nationell styrning, för att exempelvis göra det lättare att flytta en avhoppare till en annan kommun.

Datum
2021-11-24

Diarienummer
KS-2021/549.119

Polisens avhopperverksamhet¹

Polisregion Stockholm har haft avhopperverksamhet i snart tio år men arbetar nu aktivt och uppsökande med kommunernas socialtjänster och Kriminalvården för att hitta gängkriminella redo att hoppa av. Under 2021 har det utbildats ett tjugotal avhoppersamordnare på alla lokalpoliskontor i länet och antalet avhoppare har ökat från ett tjugotal till drygt 80 på ett år. Hur många av de drygt 80 gängkriminella som klarar anpassningen till samhället är dock för tidigt att säga, processen väntas i vissa fall ta uppemot fyra år. Hittills i år har bara en handfull personer från tidigare avhopperprogram i regionen lyckats ”gå i mål”.

Avhopperstödet effektivitet i relation till effektiviteten i till exempel förebyggande åtgärder, förstärkt polisresurs, skärpta straff är dock omdiskuterat och inte entydigt belagt.

Remissvar

Socialnämnden

Utifrån ett barnperspektiv är det av stor vikt att kommunen tillsammans med andra myndigheter bedriver ett aktivt arbete för att motverka och minska brottslighet (*bilaga 2*). Ett sådant arbete kommer alla barn till gagn och bidrar till att barn får växa upp under trygga levnadsförhållanden.

Antalet avhoppare som söker stöd är relativt få, under 2020 rörde det sig om totalt fyra personer och behovet av stöd ser olika ut från individ till individ. Under innevarande år kan dock skönjas en ökning av antalet avhoppare.

Om man med ”avhopperverksamhet” menar att det ska finnas personal inom socialtjänsten som har särskild kunskap och kännedom om avhoppare och vad som krävs för att ge dem ett gott stöd i kombination med en upparbetad samverkan med polisen så är nämndens bedömning att en sådan avhopperverksamhet redan finns. Nuvarande arbete som bedrivs gällande avhoppare i kommunen stämmer väl överens med den avhopperverksamhet som bedrivs i till exempel Stockholms stad.

Behovet av stöd hos de avhoppare som socialförvaltningen har kontakt med är ofta omfattande och initialt beviljas vanligtvis dygnetruntvård. I ärenden där individen både har en beroendeproblematik och önskar bryta en kriminell livsstil kan behandling beviljas på hem för vård eller boende (HVB) inom ramavtal och i fall där det rör sig om en mer renodlad kriminell problematik kan insats behöva beviljas utanför ramavtal för att individen ska få rätt stöd. Vissa individer kan efter en tid återvända till hemkommunen och får då fortsatt behandling i förvaltningens öppenvård, vid behov i kombination med stödboende. För individer som på grund av hotbild inte kan återvända till Huddinge blir ofta dygnetrunt-placeringen längre.

Det finns således idag en välfungerande avhopperverksamheter på insatsnivå där förvaltningen köper platser för de individer som bedöms behöva det och de som

¹ Artikel i DN och inslag i SVT mellan 8–9 oktober 2021

Datum
2021-11-24

Diarienummer
KS-2021/549.119

inte bedöms vara i behov av lika stort stöd kan erbjudas stöd inom redan befintlig öppenvårdsverksamhet i kommunen.

Grundskolenämnden

I remissvaret framhålls att det finns fastställda rutiner och systemstöd för anmälan om oro för att ett barn far illa (*bilaga 3*). För att fullgöra detta förebyggande och främjande uppdrag samverkar grundskolan med andra aktörer inom ramen för Operativa Samverkansgruppen (OSG).

Syftet med samverkan är att parterna utifrån den lokala lägesbilden gemensamt ska utveckla och stärka arbetet för ökad trygghet och minskad brottslighet. Grundskolan har en utsedd funktion för arbetet som deltar i veckovisa möten och, vid sidan om grundskolornas information, fungerar som en kontakt mellan barn- och utbildningsförvaltningen och OSG.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden instämmer med motionären i att det behövs både ett förebyggande arbete och insatser till personer som önskar lämna en kriminell livsstil (*bilaga 4*). Arbetet kräver ett brett samarbete inom kommunen, mellan många myndigheter och även civilsamhället.

Barnperspektivet är en aspekt i arbetet. Dels för att arbetet handlar om att förhindra att barn och ungdomar hamnar i en kriminell livsstil, dels för att en avhoppare kan vara förälder och insatsen då kan ha stora konsekvenser för barn.

Nämndens bedömning är att kommunens befintliga arbete med förebyggande och direkta insatser möter det behov som framförs i motionen, och att den samordning som sker från socialförvaltningen kan jämföras med den ”avhopparverksamhet” som motionärerna efterfrågar.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsförvaltningen ingår i OSG där polisen, räddningstjänst och kommunen systematiskt arbetar fram veckovisa lägesbilder och samarbetar kring insatser och strategier med syfte att skapa trygga områden (*bilaga 5*). I detta samarbete tydliggörs hur olika förvaltningar bidrar med insatser inom fältet för sin egen rådgivning. Kultur- och fritidsförvaltningen bidrar till trygga områden genom att förlägga aktiviteter i det offentliga rummet. Det ökar tryggheten för alla invånare och de kriminella ”trycks bort”.

Nämnden anser att behovet av tidiga insatser för barn och unga i kommunens alla områden på sikt kan åstadkomma störst positiv förändring vad det gäller rekrytering till gängkriminalitet.

Trygghet- och delaktighetsberedningen

I sitt remissvar skriver beredningen att ur ett socialt hållbarhetsperspektiv finns goda skäl att minska den grova kriminaliteten, som är mycket kostsam för samhället och skapar otrygghet (*bilaga 6*). Ur ett barnperspektiv är ärendet relevant för att förhindra att barn och ungdomar hamnar i en kriminell livsstil,

likväl som att en avhoppare kan vara förälder och där åtgärderna kan ha betydande påverkan för dennes barns livssituation.

Kommunens befintliga arbete med förebyggande insatser och arbetet med avhoppare inom socialtjänsten, inkluderat den samordning som sker, bedömer beredningen motsvarar den avhopparverksamhet som motionären efterfrågar.

Trygghetspaket i Mål och budget 2022

I Mål och budget för 2022 har det avsatts sammantaget 15 miljoner per år för ökad trygghet. Det innefattar medel för trygghetskameror och trygghetsvårdar liksom föräldrarådgivning och meningsfull fritid för barn och unga. Det innebär också för socialnämnden och individ- och familjeomsorgen ramhöjande medel på 2,8 miljoner för arbetet med avhoppare från kriminell bana. Utöver dessa medel görs dessutom en extra satsning på 2 miljoner för den särskilda avhopparverksamhet 2022.

Förvaltningens synpunkter

Av de inkomna remissvaren framgår att det under ledning av socialtjänsten pågår ett brett förankrat förebyggande arbete liksom mer direkta insatser avseende gruppen avhoppare, även om verksamheten inte har en egen budget.

Behovet av stöd hos de avhoppare som socialförvaltningen har kontakt med är ofta omfattande och initialt beviljas vanligtvis dygnetruntvård. I ärenden där individen både har en beroendeproblematik och önskar bryta en kriminell livsstil kan behandling beviljas på hem för vård eller boende (HVB) inom ramavtal och i fall där det rör sig om en mer renodlad kriminell problematik kan insats behöva beviljas utanför ramavtal för att individen ska få rätt stöd.

Det finns således idag en välfungerande avhopparverksamheter på insatsnivå där förvaltningen köper platser för de individer som bedöms behöva det och de som inte bedöms vara i behov av lika stort stöd kan erbjudas stöd inom redan befintlig öppenvårdsverksamhet i kommunen.

Kommunstyrelsens förvaltning konstaterar att gängkriminaliteten är ett växande problem och att insatser måste göras för att hindra ungdomar från att hamna i gängmiljöer och hjälpa dem som vill lämna en kriminell bana. Detta är viktigt av ett flertal olika skäl, varav det viktigaste är barnperspektivet som är så grundläggande för den sociala hållbarheten.

I Mål och budget för 2022 avsätts 15 miljoner i ett trygghetspaket varav verksamhet vid socialnämndens individ- och familjeomsorg avseende avhoppare erhåller sammantaget 4,8 miljoner. Dels i form av en ramhöjande medel på 2,8 miljoner, dels genom en riktad insats för 2022 på 2 miljoner.

Mot bakgrund av ovanstående anses motionen besvarad.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Datum
2021-11-24

Diarienummer
KS-2021/549.119

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Motionen
- Bilaga 2. Remissvar från socialnämnden
- Bilaga 3. Remissvar från grundskolenämnden
- Bilaga 4. Remissvar från gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
- Bilaga 5. Remissvar från kultur- och fritidsnämnden
- Bilaga 6. Remissvar från trygghets- och delaktighetsberedningen

Beslutet ska skickas till

Remissinstanserna